

Geçim ve
TutumProf. Dr.
MELİH BAŞ

ismeba56@yandex.com

İSTANBUL Sanayi Odası'nın açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (BBSK) Araştırması'na ait rapor açıklanmıştır. İSO BBSK'nun Türk Sanayi Sektörü için de önemli bir ağırlığa sahip olması nedeniyle rapordaki göstergeler ekonomimizin incelenmesi açısından önem taşımaktadır. Şöyle ki, BBSK'nun ülkemizin 2023'teki Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GSYH) içindeki payı (Üretici Fiyatlarıyla Brüt Katma Değer olarak) yüzde 6,7; sanayi sektörü içindeki payı (Temel Fiyatlarla Brüt Katma Değer olarak) yüzde 22,4'tür. Bu yüzden raporu ele almayı sürdürüyoruz. İlgili gazetenin web sitesinden yazımızın önceki bölümlerine ulaşabiliriz.

BBSK'NUN SEKTÖREL GÖRÜNÜMÜ

500 şirketin 100'ü gıda ürünlerinin imalatı şirketleri, 6'sı içecek şirketleri, 2'si tütün şirketleri, 26'sı tekstil ürünlerinin imalatı şirketleri, 10'u giyim eşyalarının imalatı şirketleri olarak toplam 144 adet yani yaklaşık yüzde 28,8'i yeme-içme ve giyim! Bunların BBSK'nun toplam üretimden satışlar tutarının sadece yüzde 16,4'ünü sağladığı görülmektedir ne yazık ki! Brüt katma değere bakarsak, toplamın yüzde 24,2'sini sağlıyorlar. Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı şirketlerine ait toplamı merak ederseniz sadece 8 adetçik yani yüzde 1,6! Bunlar da brüt katma değerini yaklaşık yüzde 2,79'unu sağlayabiliyorlar. 144 şirket yüzde 24,2 şirket başına ortalama pay binde 1,68; 8 şirket yüzde 1,6 (şirket başına ortalama pay binde 2). Katma değer neredeymiş çok net değil mi?

Yeme-içme ve giyim bir de 74 adet ana metal sanayi şirketleri ve 47 adet motor-

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (2023) - 4

lu kara taşıt-treyler ve yan treyler imalatı şirketlerini eklersek toplam 265 adet yani yaklaşık yüzde 53'ü buluyor. Sanırım mesele netleşti!

BBSK'NUN İHRACAT PERFORMANSI

2023 yılında yaşanan koşullar (Ukrayna sorunu, ABD-Çin teknoloji ve ticaret gerginliği ve yaptırımlar vd.) küresel ticarete daralmaya yol açmıştır. Küresel mal ticareti yüzde 5 daralmıştır. Türkiye'nin birçok önemli ihracat pazarı, 2023 yılının tamamında yavaşlama eğilimi göstermiştir. 2023 yılında Türkiye'nin dış satımı 255,4 milyar dolar olmuş, sanayi malları dışarı ise yüzde 0,2 azalarak 245,6 milyar dolara düşmüştür. İSO 500'ün dışsatımı ise ne yazık ki genel dış satım başarısının 3,4 puan altında gerçekleşmiş (!) ve yüzde 2,9 azalarak 95,1 milyar dolar olmuş. Nasıldı şarkı: '....düşer, düşer düşer ağlanmı! Önemli mi? Elbette! Türkiye dış satımının yüzde 38,7'si İSO tarafından gerçekleştirilmiştir.

2023 yılında küresel ölçekte enerji, gıda ve emtia fiyatlarındaki düşüşler ülkemizin bu konudaki sektörel dış satım başarısını olumsuz etkilemiştir.

2023 yılında İSO 500'de dışsatım net satışlar içindeki payı giderek düşmektedir: 2021: yüzde 33,4, 2022: yüzde 31, 2023: yüzde 29,8! Eee, düşmez kalkmaz bir Allah! Sektörel farklılıklar da var: En fazla düşüş elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım yüzde 94,7; en fazla artış mücevherat, bijuteri sektöründe yüzde 144,8! Nereye ihraç etmişiz acaba süslümanları ülkelerine mi?

Tutar olarak en yüksek dış satım ise motorlu kara taşıtlarında (26,4 milyar dolar) olmuş. Küresel tedarik zincirlerindeki gelişmelere uyum sağlamanın önemi ciddi biçimde artıyor. BBSK raporunda dış ticaret hadleri yok, keşke olsaydı biz de inceledik!

HALKA AÇIK KURULUŞLARIN (HAK) PERFORMANSI

BBSK içinde HAK'ların sayısı 2023'de 85'e çıkmış. halka açılmalarda yaşanan artış BBSK'na yansımamış. Bu kuruluşların satışlar içindeki payı yüzde 32,4'e artarken, dönem kârdaki payı ise yüzde 35,5'e yükselmiş.

Ne var ki, HAK'ların dış satımdaki payı da yüzde 32,7'e; faiz, amortisman ve vergi öncesi kârdaki payı da yüzde 32,3'e inmiş.

HAK'ların net katma değerdeki payı yüzde 30,4'e çıkmış. ücretle çalışanlar sayısı payı da yüzde 25,7'ye çıkmış! Göstergelerdeki gelişmeler "ortaya karışık" yani!

BBSK İÇİNDE YABANCI SERMAYE PAYLI KURULUŞLAR (YSPK)

BBSK içinde YSPK'nın sayısında 2010'larda ortaya çıkan düşüş eğilimi 2023'te tersine dönmüş ve bunların sayısı 116'ya yükselmiştir. İlk 50 içindeki 13'ü YSPK iyi mi! Bunların satışlar içindeki payı yüzde 30'a, brüt katma değer içindeki payı yüzde 40,3'e, dış satım içindeki payı yüzde 42'ye yükselmiştir. Ülkemizdeki ayaktopu takımlarındaki ayaktopuçuların sayısındaki artışta bir koşutluk mu var ne?

En çok YSPK 25 şirketle motorlu kara taşıtın sektöründen olmuş. 17 şirket gıda, 10 şirket de elektrikli teçhizat imalatında! Biri "teknoloji transferi ne alemde" mi dedi? Bu arada 116 şirketin 86'sında yabancı sermaye payının yüzde 50'nin üstünde olduğu görülüyor. Bunların ülkelere göre dağılımı BBSK raporunda olsaydı keşke! Raporda eksik olan bir veri de bunların kâr transferlerinin tutarları ve bunun seyrini! Doğrudan yatırımlar ile ilgili yasal düzenlemeler bu konuda çok elverişli! Rapora ait boşluktan biz yazalım da ilgili yetkililer belli el atarlar (gerçi pek umudum yok ama)!

BBSK İÇİNDE İSO ÜYELERİ

İSO BBSK içinde İSO üyesi olanlar da var, olmayanlar da var. İSO üyelerinin sayısı İSO 500 içinde giderek azalıyor ve 2023'te 151'e düşmüş! İSO üyelerinin üretimden satışlar içindeki payı yüzde 37,3'e yükselirken, ihracat içindeki payı da yüzde 41,2'ye çıkmış. Beri yandan toplam dönem kârdaki pay yüzde 39,2'ye; özkaynakların payı da yüzde 31,8'e çıkmıştır. Brüt katma değerde İSO üyelerinin payı satışlara göre düşük sadece yüzde 35! Meseleye biraz da sımsal bakalım. İSO üyelerinin ücretle çalışanlar sayısı payı da toplama göre yerinde saymış ve yüzde 36,4 olmuş. Katma değer içindeki faizsin payı 5,3 puan artışla yüzde 30,1'e çıkmış (ah faiz lobisi ah, kur korkutmalı mevduatla da köşeyi döndürün zati!) Kârların payı da yüzde 23,9 olmuş (Pardon fiyatları kim belirliyordu sah!) Böylece sermayenin payı (faiz+kâr) toplam yüzde 54'e yükselirken, emeğin payı eşdeyle ödenen maaş ve ücretlerin payı da yüzde 46 olmuş! Sermaye cephesi ve emek cephesi işte! Eh, kapitalizm böyle anacım, işimiz geliyorsa çek fişi, bitir işi!

BBSK İÇİNDE İLK 50 KURULUŞUN (İEK) AĞIRLIĞI

BBSK kapsamında kuruluşların ağırlıklı görevi amacıyla temel göstergelere göre kuruluşlar 50'lik gruplara ayrılmaktadır. Bu İEK'in üretimden satışlardaki payı yüzde 52'den yüzde 51,2'ye düşmüş (çok az bir düşüş). Ciro önemli değil bre, nasıl mi? Şöyle ki, İEK'in brüt katma değerdeki payı yüzde 44,7'den yüzde 42,5'a gerilemiş; ama kârlar tıkrında eşdeyle dönem kârdaki payların yüzde 58,2'den yüzde 62'ye yükselmiş; dış satımdaki payı da 4 puan artarak yüzde 53,6 olmuş!

İEK'in BBSK içindeki payı istihdamda da yüzde 26,7'den yüzde 28,2'ye artış göstermiş. Eh, aslan pay! İkinci 50'lik grup kârlı payını alırken, sonuncu 50'lik grup da ka-

narya payını almış. Kanarya (son 50 şirketin) payındaki rakam ise yüzde 3,7! Hayvan benzetmelerinin ayaktopu takımlarıyla ilgili bulunmamaktadır!

SONUÇ: GELECEK İÇİN DEĞERLENDİRMELER

Dört bölümlük yazımızın her bölümünde belirttiğimiz önerilerin yanı sıra BBSK raporunda bu başlık sayfadaki kimi önemli vurgular alıntılayalım:

- Dış pazarlarda Avrupa halen (maalesef) belirleyici rol oynamaktadır.
- Kimi kuruluşların riskli deprem bölgelerinden taşınmaları sorunu çözülmelidir.
- Ekonomi politikası değişikliği şirketleri etkilemektedir.
- Şirketlerin yeni finansal koşullara uyum sağlama çalışmaları sürmektedir.
- Enflasyonun fiyatları yansıtmaması sorunsalı süregelmektedir.
- Enflasyon muhasebesi uygulaması şirketlerin finansal değişkenlerinin daha sağlıklı hale gelmesini sağlamaktadır.
- Küresel açışma ve sanayide rekabet haritasının değişimi önem kazanmaktadır.
- Sanayi sektörünün rekabet gücünün artırılması için yapılacak şeyler oldukça fazladır.
- Şirketlerin kur risklerini yönetmeleri daha da önemli hale gelmiştir.
- AR-GE harcamaları artmakla birlikte henüz yüksek teknoloji dış satım düzeyi için yeterli değildir.

SONSÖZ

İSO BBSK raporuna esas olan göstergelere ilişkin yeni geldikçe yaptığımız eleştirilerin kimileri aslında yapısal olarak süregündür. Bir de bu ele aldığımız göstergelere esas olan verilerin (kısmi enflasyon uygulaması vd. nedenlerle) teknik güvenilirliği meselesi de ayrı bir konudur. Yazayı biraz uzun tutmamızın nedeni, İSO BBSK Raporu'nun Türkiye'nin mikroekonomik ve sektörel haritasına ilişkin fikir verici niteliği nedeniyle. Raporun hazırlanıp, ilgililere ulaştırılmasında emeği geçenlerin tümüne teşekkürlerimizi sunuyoruz!

"Türkiye'de iklim krizinin sorumlularını bulmak için yeni yayınlanan ISO 500 şirket raporuna bakmak yeterli. Listede ilk sekizde iki petrol rafinerisi, dört otomotiv şirketi var. Niye bu listeye bakmıyoruz da işçi sınıfının adil geçişiyle uğraşıyoruz?"

Türkiye'de iklim değişikliği sorumlularının sıralı listesi

Fotoğraf: Unsplash

Prof. Dr. Aykut Çoban son dönemlerde çeşitli çevre kuruluşları, hükümet kurumları ve bazı sendikalar tarafından emek ve ekoloji hareketinin gündemine sokulmak istenen "adil geçiş" ya da "adil dönüşüm"ün günümüz Türkiye işçi sınıfı ve ekoloji hareketinin gündemi olmadığını görüldü. "İklim değişikliğine oyun" diye gerekeçlendirilen adil geçiş işçi sınıfının değil sermayenin ihtiyacı olduğunu ileri sürüyor. Çoban, Türkiye'de iklim krizinin sorumlularını savarken "Yeni yayınlanan İstanbul Sanayi Odası'nın en büyük 500 şirket raporuna bakmak yeterli. Orada, hem de sıralı halleriyle var" diyor.

DOĞA VE DİRENİŞ

Özer AKDEMİR

İKLİM POLİTİKALARININ ENGELİ İŞÇİLER Mİ?

Adil geçiş kavramı literatürde "Özellikle iklim değişikliği ile mücadele çabaları çerçevesinde, fosil yakıtlar gibi çevreye zarar veren endüstrilerin kapatılması veya dönüştürülmesi sırasında, bu süreçten etkilenen işçiler ve topluluklar için sosyal ve ekonomik koruma sağlanmasını hedefler" cümleleri ile tanımlanıyor. Ekoloji Birliğinin çevrim içi yaptığı ekoloji tartışmalarının ilkinde adil geçiş kavramı tartışıldı. Programda "Adil geçişin yanlış önermesi: İklim politikasının engeli sayılan emekçiler" başlıklı bir sunum yapan Ankara Üniversitesi SBF Kent ve Çevre kürsüsünden KHK ile uzaklaştırılan Prof. Dr. Aykut Çoban, "Benim için ne adil geçiş ne fosil ekonomisi! Dolayısıyla da birinden birini tercih etmek gibi bir ikilemin içerisinde olmaması gerektiğini düşünüyorum. Zaten fosil ekonomi savunulamaz ama adil geçiş de onun kadar, özellikle emekçiler ve ekolojistler açısından tehlikeli bir proje" dedi.

İŞÇİ SINIFI İSYAN ETMESİN DİYE ADİL GEÇİŞ

Özellikle gelişmiş ülkelerde adil geçiş işçi sınıfının isyan etme potansiyelini bastırmaya dönük bir proje olarak ortaya konduğuna ilde eden Çoban, Türkiye'de işin farklı bir yönünün daha bulunduğu belirtiyor: "Türkiye yenilenebilir enerji gibi yeşil dönüşümün vadedildiği sektörlerde ekoloji mücadelesi çok zengin ve çok şiddetli bir şekilde cereyan ediyor. Böyle olduğu zamanda işçi sınıfı eğer adil geçişe ikna edilirse bu durumda işçi sınıfı ekolojistlerin karşısında bir bariyer olarak dikilecek. Halihazırda işçilerin düşünme haline getirecekler."

KARİYER KOÇLUĞU!

Adil geçişin aşında toptan bir toplumsal dönüşüm yönü bulunduğu söylemlerini adil geçişin istihdamı yönelik vaatlerinin albenisini yükseltmeye dönük bir

felsefi atraksiyon olduğunu kaydeden Çoban, "Birincisi radikal köklü bir dönüşüm, sistem değişikliği falan denilen şeyin işi dolandırılmaması değil. Yani nasıl bir dönüşüm olacak? Böyle bir toplumsal dönüşüm olacağına bunun stratejisi nedir? Bunu hayata geçirecek özneler kimler? Bu devlet ve sermayeyle iş sosyal diyalog halinde mi olacak, işçi sınıfının inisiyatifli mi olacak? Buradaki somut öneriler nedir?" sorularının belirsiz olduğunu söyledi.

AKP hükümetinin 2022-2026 yılları için yürürlüğe koyduğu orta vadeli programda (OVP) "yeşil dönüşümden etkilenebilecek meslek gruplarında nitelikli iş gücü yetiştirmeye yönelik programlar" gibi cümlelerin olduğunu belirten Çoban, "DISK'in Avrupa İklim Eylem Ağı (CAN Europe) ile beraber yayınladığı bir yayında da istihdam, beceri kazandırma, işçi sağlığı, güvenliği vs. amaçları kanunlarında değişiklik yapılması öneriliyor. Dünyada adil geçiş üzerine yapılmış yayınların hepsinde; işçilere beceri kazandırma, yeşil işlerle yetkinlik kazandırma, iş başında eğitim vermek, yaşam boyu eğitim fırsatları sunmak, finansal okur yazarlık gibi başlıklar olduğu görülüyor. Yani bunların tamamını dikkate alırsak adil geçiş projesi işçi sınıfı için kariyer koçluğundan başka bir şey değil" dedi.

Hükümetin OVP'de 2022-26 için tasfiye edilecek, kapatılacak, yasaklanacak, cezalandırılacak, herhangi bir fosil ekonomisi testisi bulunmadığına dikkat çeken Çoban "O zaman şimdi kapatılacak bir iş yeri yokken kime dönük bir adil geçiş programı yapıyor sorusu aklı gelir. Diyelim ki Türkiye'de kömür tasfiye edilecek, kömürden çıkarılacak ve buradaki işçiler tasfiye edilecek. İşçiler böyle bir tasfiyeye karşı çıkıyorlarsa, dünyanın geleceği ile oynamıyorsunuz" denileceğini ifade etti.

ADİL GEÇİŞ İŞÇİLERİ BÖLMİYERİ HEDEF ALIYOR

Meseleye böyle yaklaşıldığında "Türkiye'de iklim politikaları hayata geçirilmiyorsa bunun sorumlusu işçilerdir" noktasına geleceğini aktaran Çoban şöyle konuştu: "Oysa iklim sorununu nedeni kapitalizm. Eğer bir iklim sorununu nedeni sermaye etkinliği değilse, gerekli politikaları hayata geçirmeyen devletlerdir, hükümetlerdir diye baksak o zaman iklim sorununu çözmek için meseleye istihdam politikalarından ya da başka bir deyişle adil geçişten başlamamız gerekir. Yani fosil mi ve adil geçiş mi? İklimden önceki birinci kurallı sorunun nedeni saptamak. Sorunun nedeni emekçiler değil, sorunun nedeni sermaye ve devlet,

dolayısıyla da kapitalizm..."

Adil geçişin işçileri bir fabrika, bir tesis, bir iş yeri temelinde parçalamayı esas aldığına ilde eden Çoban, "Orada parçalandığı sınıfı aynı zamanda bireyler olarak atomize ediyor. O işçi bireye de diyor ki 'Bak sen eğitim alırsan yeşil işlere gidebilirsin, yeteneklerine geliştirebilirsin şu sektörde iş bulabilirsin.' Söz konusu iş yerinde işçilerin birlikte bir planlama yapması, birlikte önerilerde bulunması, iş birliği, dayanışma, kendi aralarında sınıf bilincine uygun eyleme geçme, bunların hiçbirine olanak sağlamıyor. Sadece sağladığı kariyer koçluğu! Dolayısıyla da işini kaybedebilecek işçiler arasında rekabeti körükleyiyor ve bütün olarak sınıf birliğini ve kolektif dayanışmasını, kolektif eyleme geçmesini de erozyona uğrattıyor. Bu bakımdan, işçi sınıfının tarihsel, kolektif simgesi, mücadeleye birikimini ortadan kaldırıyor" dedi.

SERMAYENİN SORUMLULUĞU SÜMEN ALTI

Bu yönüyle adil geçiş, işçi sınıfını birleştiren değil, bölen bir proje olduğunu ifade eden Çoban, "İşçi sınıfını kapitalizme karşı değil de işyerindeki kendi arkadaşlarıyla rekabet haline getiren bireyler olarak varsaydıysak işçi sınıfının kapitalizme karşı mücadeleye gücünü de ortadan kaldırmış olacak adil geçiş" dedi.

ISO 500 LİSTESİNİN GÖSTERDİĞİ

Oysa, Türkiye'de iklim krizinin sorumlularını bulmak için yeni yayınlanan İstanbul Sanayi Odası (ISO) 500 şirket raporuna bakmanın yeterli olacağını kaydeden Çoban, "O sıralı listede ilk sekizde iki petrol rafinerisi, dört otomotiv şirketi var. Devamına baktığımız zaman da uzun listede çimento şirketleri, elektrik enerji üretim şirketleri, madencilik şirketleri, demir çelik şirketleri, savaş sanayi şirketleri... Şimdi niye 500 listeye bakmıyoruz da işçi sınıfının adil geçişle uğraşıyoruz?" dedi. Bu 500 şirketin Türkiye'de üyesi olduklarını aktaran Çoban, "Petrol rafinerileri bakımından, işte termik santraller bakımından tekel pozisyonundalar. AKP iktidarının olduğu 20 yıl boyunca 500 firmada çalışan işçilerin ortalaması somut olarak yüzde 363'tür. Yani işçiler için ayrılan pay 100. İşçilerin yarattığı değerlerin sermayenin aldığı 363'tür. Önümüzdeki hafta bu köşede, Çoban'ın adil geçiş işçilerin ve sendikaların yaklaşımları ile emek ekolojisi mücadelesinin adil geçiş dayatmasına karşı ortak mücadele alanlarına dair görüşlerine yer vereceğiz.

BADER ARSLAN
Enflasyonda kim ne
bekliyor? /04

5 DAKİKADA BİR HAFTA

ANALİZ

Dr. H. Bader Arslan
bader.arslan@nbe.com.tr

Türkiye'nin enflasyonla yaşadığı hayata "yılan hikayesi" demek bile yeterli olmayabilir çünkü bu kadar uzun süren bir hikaye olamaz.

Mark Twain "insanları kandırmak, kandırılmış olduklarına inandırmaktan daha kolaydır" der. Türk halkı ve iş dünyası maalesef enflasyon konusunda benzer bir kaderi uzun süredir yaşıyor. Önümüzdeki apaçık gerçekleri görmek yerine, her yıl başka bir bahanenin peşine takılıp gidiyoruz. Sonuçta, elli yıldan uzun süredir enflasyona maruz kaldıkları için insanların, enflasyonsuz yaşamın nasıl bir şey olduğu konusunda doğal olarak çok da fikri olamıyor. Enflasyon konusunda algılar ve fikirler giderek katlaşıyor ve bir değişim ihtimali çok da kabul göremiyor.

Enflasyonda kim ne bekliyor?

Bütün bunları Merkez Bankası'nın geçen ay başlattığı bir çalışma dolayısıyla yazdım. Grafiği görünce siz de benzer şeyler düşünebilirsiniz. TCMB, farklı ekonomik aktörlerin gelecekte 12 aya ilişkin enflasyon beklentilerini, Sektörel Enflasyon Beklentileri yayını altında birleştirerek kamuoyu ile paylaşmaya başladı. Özgül Atılğan Ayanoğlu, Kübra Yıldız Özertaş ve Ünal Seven tarafından yapılan çalışma (ellerine sağlık), Piyasa Katılımcıları Anketi, İktisadi Yönelim Anketi ve Tüketici Eğilim anketindeki enflasyon beklentilerini birleştiriyor. Bu yolla, mali sektörün, reel sektörün ve vatandaşın enflasyon beklentilerini bir arada görebiliyoruz.

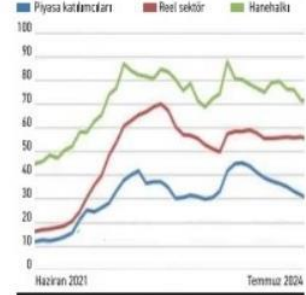
Kamuoyunda enflasyon beklentisi genel olarak piyasa katılımcıları anketi sonuçlarına bakarak yorumlanırdı. 2021-2023 döneminde bu anketin güvenilirliği üzerinde ciddi endişeler oluşmuştu. Son aylarda eski itibarına

yeniden kavuşuyor. Piyasa Katılımcıları Anketi Temmuz sonuçlarına göre 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 31.79 iken bu anket döneminde yüzde 30.02'ye geriledi. Temmuzda reel sektörün 12 sonrası için enflasyon beklentisi yüzde 56,2'den yüzde 55'e indi. Hanehalkı beklentileri ise yüzde 71,49'dan yüzde 71,98'e yükseldi.

Mevcut durum bize şunları gösteriyor:

- Her üç kesimin beklentileri birbirinden son derece kopuk (%30, %55 ve %72)
- Hanehalkını ve reel sektörü enflasyonun düşeceğine ikna etmek için daha çok çalışmak gerekiyor.
- Normalde bu üç verinin birbirine çok yakın olması ve aynı yönde hareket etmesini bekleriz ama bizde öyle değil.
- Son aylarda piyasa katılımcı anketinde enflasyon beklentisi 15 puan civarında

Enflasyonda kim ne bekliyor?

düşmesine rağmen, reel sektör beklentilerinde bir iyileşme yok. Bu başlı başına bir sorun.

70'li yıllardan beri bitmeyen bir sorun, bu defa bitirilecekse sadece piyasa katılımcılarının değil, iş dünyasının ve vatandaşın da ikna edilmesi gerekiyor ve bu sadece Hazine-Maliye Bakanlığı ve TCMB'nin olmayacak kadar ağır bir görev.

YURTIÇİ

- 30 Temmuz 10:00: Temmuz ayı ekonomik güven endeksi
- 31 Temmuz 10:00: Haziran ayı dış ticaret verileri
- 1 Ağustos 10:00: Temmuz ayı ISO-PMI endeksi
- 2 Ağustos 11:00: Temmuz ayı geçici dış ticaret verileri

YURTDIŞI

- 30 Temmuz 12:00: Euro Bölgesi 2.çeyrek büyüme
- 31 Temmuz 21:00: FED faiz kararı
- 1 Ağustos 17:00: ABD ISM PMI
- 2 Ağustos 15:30: ABD istihdam verileri